

Струка (назив):	САОБРАЋАЈ		
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ЖЕЉЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА		
Предмет (назив):	ПРАКТИЧНА НАСТАВА		
Опис (предмета):	Стручна пракса		
Модул (наслов):	Превоз путника и робе		
Датум:	2023. година	Шифра:	Редни број: 12
Сврха			
Модул креиран тако да омогућује ученицима стицање практичних знања о технологији превоза путника жељезницом у унутрашњем и међународном саобраћају као и технологији превоза робе жељезницом.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Циљеви			
<p>По завршетку овог модула ученици ће бити способни да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају техничка средства и постројења за организацију жељезничког саобраћаја; - објасне законске основе превоза путника у унутрашњем и међународном саобраћају; - објасне услове превоза; - наведу повластице; - разликују превознине, додатке и накнаде; - наброје возне карте у унутрашњем и међународном превозу путника; - објасне превоз пртљага у унутрашњем и међународном саобраћају; - објасне превоз експресних поштиљака у унутрашњем и међународном саобраћају; - објасне резервисање мјеста; - наведу комерцијално особље; - дефинишу опште одредбе о превозу поштиљака; - наведу послове који претходе пријему ствари за превоз; - објасне пријем поштиљака на превоз; - објасне превоз поштиљака; - наведу послове који се односе на издавање поштиљака; - објасне законске прописе који се односе на превоз робе жељезницом; - препознају посебне случајеве у превозу ствари; - наброје посебне врсте поштиљака; - објасне потражно-рекламациони поступак; - објасне царински поступак у жељезничком саобраћају; - разликују тарифе за превоз ствари; 			

- објасне међународни саобраћај поштиљака робе..

Теме

1. Организационе претпоставке превоза;
2. Превоз путника у унутрашњем саобраћају;
3. Превоз путника у међународном саобраћају;
4. Резервисање мјеста и возне исправе за превоз жељезничког особља;
5. Комерцијално особље;
6. Опште одредбе о превозу поштиљака;
7. Послови везани за пријем, превоз и издавање поштиљака;
8. Законски прописи у посебни случајеви у превозу ствари;
9. Потражно-рекламациони и царински поступак;
10. Тарифе за превоз ствари у унутрашњем и међународном саобраћају.

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Организационе претпоставке превоза	<ul style="list-style-type: none">дефинише станице;објасни организацију рада у станицама;објасни одржавање реда и чистоће;објасни примопредају службе;наброји средства за рад.	<ul style="list-style-type: none">покаже вестибил, чекаоницу, и остале просторије у станици;примјени организацију рада у станицама;примјени одржавање реда и чистоће;примјени примопредају службе;покаже средства за рад.	<ul style="list-style-type: none">показује интерес за самосталним учењем, радом и напредовањем;самоувјерено приступа учењу;има позитиван став према новој технологији и њеној практичној примјени;	За извођење наставе користити директан приступ жељезничким постројењима и радионицама, као и адекватно опремљене учионице са мултимедијалном опремом. У свим јединицама примјенити фронтални облик рада (користећи предавања кратког трајања, предавања уз визуелни приказ на терену, предавања уз употребу пројекција, предавања уз употребу штампаног материјала и предавања комбинована с питањима) комбинован са доле наведеним облицима и методама: Примјенити индивидуални облик рада при изучавању: <ul style="list-style-type: none">- станица;- организације рада у станицама;
2. Превоз путника у унутрашњем саобраћају	<ul style="list-style-type: none">дефинише законске основе превоза путника;објасни услове превоза;класификује повластице;објасни израчунавање превознине, додатака и накнада;наброји возне карте;објасни превоз пртљага;	<ul style="list-style-type: none">примјени законске основе превоза путника;образложи и представи услове превоза;покаже повластице;образложи и представи прорачун превознине, додатака и накнада;покаже возне карте у	<ul style="list-style-type: none">поштује захтјеве корисника саобраћајних услугасавјесно, одговорно, уредно и правовремено	

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни превоз експресних поштиљака. 	<ul style="list-style-type: none"> унутрашњем саобраћају; • образложи и представи превоз пртљага; • образложи и представи превоз експресних поштиљака. 	<ul style="list-style-type: none"> обавља повјерене послове; • ефикасно планира и организује вријеме; • испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима; • одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, 	<ul style="list-style-type: none"> - одржавања реда и чистоће; - примопредаје службе; - стављања тарифе на увид и уступања права продаје жељезничких возних исправа; - средстава за рад; - законских основа превоза путника; - услова превоза; - превоза пртљага у унутрашњем саобраћају; - превоза експресних поштиљака у унутрашњем саобраћају; - законских и конвенцијских обавеза превоза путника; - међународне тарифе за превоз путника; - посебни додатака уз међународне тарифе за превоз путника; - превоза пртљага у међународном саобраћају; - превоза експресних поштиљака у међународном саобраћају; - врста резервација; - начина резервисања; - одредаба правилника о превозу жељезничког особља на пругама
3. Превоз путника у међународном саобраћају	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише законске и конвенцијске обавезе превоза путника и пртљага; • објасни међународне тарифе за превоз путника; • наброји возне карте; • наброји посебне додатке уз међународне тарифе за превоз путника; • објасни превоз пртљага; • објасни превоз експресних поштиљака. 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени законске и конвенцијске обавезе превоза путника; • примјени међународне тарифе за превоз путника; • покаже возне карте у међународном саобраћају; • образложи и представи посебне додатке уз међународне тарифе за превоз путника; • образложи и представи превоз пртљага; • образложи и представи превоз експресних поштиљака. 	<ul style="list-style-type: none"> испољи позитиван однос према професионално—етичким нормама и вриједностима; • испољи иницијативу и 	
4. Резервисање мјеста и возне исправе за превоз жељезничког особља	<ul style="list-style-type: none"> • наведе врсте резервација; • објасни начине резервисања; • објасни зарачунавање накнада за резервисање мјеста; • објасни одредбе правилника о превозу жељезничког особља на пругама ЖРС. 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте резервација; • покаже начине резервисања; • примјени зарачунавање накнада за резервисање мјеста; • примјени одредбе правилника о превозу жељезничког особља на пругама ЖРС. 		

5. Комерцијално особље	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише значај комерцијалног особља; • објасни дужности путничког благајника; • објасни дужности кондуктера; • објасни дужности пратиоца W1, Ас и Вс кола; • објасни дужности домаћина воза; • објасни дужности ревизора воза. 	<ul style="list-style-type: none"> • образложи и представи значај комерцијалног особља; • покаже дужности путничког благајника; • покаже дужности кондуктера; • покаже дужности пратиоца W1, Ас и Вс кола; • покаже дужности домаћина воза; • покаже дужности ревизора воза. 	<p>предузимљивост;</p> <ul style="list-style-type: none"> • испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<p>ЖРС;</p> <ul style="list-style-type: none"> - значаја комерцијалног особља; - дужности путничког благајника; - дужности кондуктера; - дужности пратиоца W1, Ас и Вс кола; - дужности домаћина воза; - дужности ревизора воза; - прописа који регулишу превоз пошљака у унутрашњем саобраћају; - службених мјеста, постројења, уређаја и средстава рада; - организације рада транспортне службе и рада са колским пошљакама; - организације рада у вези са пријемом, смјештајем и отпремом ствари у магацине; - образаца транспортне службе; - предмета искључених из превоза и предмета који се условно примају на превоз; - послова који претходе пријему ствари на превоз; - пријема пошљака на превоз; - превоза пошљака; - послова који се односе на издавање пошљака; - важења закона о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају;
6. Опште одредбе о превозу пошљака	<ul style="list-style-type: none"> • објасни прописе који регулишу превоз пошљака у унутрашњем саобраћају; • наброји службена мјеста, постројења, уређаје и средства рада; • објасни организацију рада транспортне службе и рад са колским пошљакама; • објасни организацију рада у вези са пријемом, смјештајем и отпремом ствари у магацине; • наведе обрасце транспортне службе; • наброји предмете искључене из превоза и предмете који се условно примају на превоз. 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени прописе који регулишу превоз пошљака у унутрашњем саобраћају; • покаже службена мјеста, постројења, уређаје и средства рада; • образложи и представи организацију рада транспортне службе и рад са колским пошљакама; • примјени организацију рада у вези са пријемом, смјештајем и отпремом ствари у магацине; • покаже обрасце транспортне службе; • образложи и представи предмете искључене из превоза и предмете који се условно примају на превоз. 		

7. Послови везани за пријем, превоз и издавање поштиљака	<ul style="list-style-type: none"> • објасни послове који претходе пријему ствари за превоз; • објасни пријем поштиљака на превоз; • објасни превоз поштиљака; • објасни послове који се односе на издавање поштиљака. 	<ul style="list-style-type: none"> • покаже послове који претходе пријему ствари за превоз; • покаже пријем поштиљака на превоз; • образложи и представи превоз поштиљака; • покаже послове који се односе на издавање поштиљака. 		<ul style="list-style-type: none"> - одговорности жељезнице и обавеза корисника превоза у извршењу превоза; - права и обавеза жељезнице према кориснику превоза; - обавеза жељезнице у вези са причињеном штетом на стварима по закљученим уговорима о превозу;
8. Законски прописи и посебни случајеви у превозу ствари	<ul style="list-style-type: none"> • објасни важење закона о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају; • објасни одговорност жељезнице и обавезе корисника превоза у извршењу превоза; • објасни права и обавезе жељезнице према кориснику превоза; • објасни обавезе жељезнице у вези са причињеном штетом на стварима по закљученим уговорима о превозу; • објасни одговорност жељезнице за губитак, дјелимичан губитак или оштећење ствари; • наброји случајеве када се жељезница ослобађа одговорности; • објасни висину штете за изгубљену или оштећену пошту; • објасни рокове испоруке и 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени закон о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају; • образложи и представи одговорност жељезнице и обавезе корисника превоза у извршењу превоза; • образложи и представи права и обавезе жељезнице према кориснику превоза; • образложи и представи обавезе жељезнице у вези са причињеном штетом на стварима по закљученим уговорима о превозу; • образложи и представи одговорност жељезнице за губитак, дјелимичан губитак или оштећење ствари; • образложи и представи случајеве када се жељезница ослобађа одговорности; • образложи и представи висину штете за изгубљену или оштећену пошту; • примјени рокове испоруке и 		<ul style="list-style-type: none"> - одговорности жељезнице за губитак, дјелимичан губитак или оштећење ствари; - случајева када се жељезница ослобађа одговорности; - висине штете за изгубену или оштећену пошту; - рокова испоруке и висине штете за прекорачење рока; - посебни случајева у превозу ствари; - посебни врста поштиљака; - утврђивања недостатка поштиљака; - утврђивања вишка поштиљака; - утврђивања губитка, дјелимичног губитка и оштећења пошту; - поступка у случају крађе; - царинског надзора и врсте царинског поступка у жељезничком саобраћају; - царинских обиљежја, исправа, знака и жигова који се стављају на превозне исправе; - смјештаја и чувања царинске

	<p>висину штете за прекорачење рока;</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни посебне случајеве у превозу ствари; • наброји посебне врсте пошиљака. 	<p>висину штете за прекорачење рока;</p> <ul style="list-style-type: none"> • образложи и представи посебне случајеве у превозу ствари; • образложи и представи посебне врсте пошиљака. 		<p>робе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговорности железнице у царинском поступку; - царинског поступка при превозу робе; - рокова испоруке; - поузећа; - предујма; - регламентације превоза пошиљке у међународном саобраћају; - правилника о међународном железничком превозу кола корисника превоза; - међународног правилника о превозу контејнера; - међународне савезне тарифе за превоз робе. <p>Примјенити групни облик рада при изучавању:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повластица; - израчунавања превознине, додатака и накнада; - возних карата у унутрашњем саобраћају; - возних карата у међународном саобраћају; - зарачунавања накнада за резервисање мјеста; - начина попуњавања царинске исправе за пријављивање робе; - железничких тарифа; - тарифских система; - тарифских начела;
9. Потражно-рекламациони и царински поступак	<ul style="list-style-type: none"> • објасни утврђивање недостатка пошиљака; • објасни утврђивање вишка пошиљака; • објасни утврђивање губитка, дјелимичног губитка и оштећења пошиљке; • објасни поступак у случају крађе; • објасни царински надзор и врсте царинског поступка у железничком саобраћају; • наведе царинска обиљежја, исправе, знаке и жигове који се стављају на превозне исправе; • објасни смјештај и чување царинске робе; • објасни одговорност железнице у царинском поступку; • објасни царински поступак при превозу робе; • објасни начин попуњавања царинске исправе за пријављивање робе. 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени утврђивање недостатка пошиљака; • примјени утврђивање вишка пошиљака; • примјени утврђивање губитка, дјелимичног губитка и оштећења пошиљке; • примјени поступак у случају крађе; • примјени царински надзор и покаже врсте царинских поступака у железничком саобраћају; • покаже царинска обиљежја, исправе, знаке и жигове који се стављају на превозне исправе; • примјени смјештај и чување царинске робе; • образложи и представи одговорност железнице у царинском поступку; • примјени царински поступак при превозу робе; • покаже попуњавање царинске исправе за пријављивање робе. 		

10. Тарифе за превоз ствари у унутрашњем и међународном саобраћају	<ul style="list-style-type: none"> • објасни жељезничке тарифе; • објасни тарифске системе; • објасни тарифска начела; • дефинише рокове испоруке; • дефинише поузеће; • дефинише предујам; • објасни рачунање превознине за денчане пошиљке; • објасни рачунање превознине за колске пошиљке; • објасни превоз пошиљака робе у међународном саобраћају; • објасни реглментацију превоза пошиљке у међународном саобраћају; • објасни правилник о међународном жељезничком превозу кола корисника превоза; • објасни међународни правилник о превозу контејнера; • објасни међународне савезне тарифе за превоз робе. 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени жељезничке тарифе; • примјени тарифске системе; • примјени тарифска начела; • примјени рокове испоруке; • покаже плаћање поузећем; • покаже плаћање предујмом; • примјени рачунање превознине за денчане пошиљке; • примјени рачунање превознине за колске пошиљке; • примјени превоз пошиљака робе у међународном саобраћају; • примјени реглментацију превоза пошиљке у међународном саобраћају; • примјени правилник о међународном жељезничком превозу кола корисника превоза; • примјени међународни правилник о превозу контејнера; • примјени међународне савезне тарифе за превоз робе. 		<ul style="list-style-type: none"> - рачунања превознине за денчане пошиљке; - рачунања превознине за колске пошиљке; - превоза пошиљака робе у међународном саобраћају. <p>У електронској форми приказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шематски приказ станице; - возне карте у унутрашњем и међународном саобраћају; - експресни лист; - пртљажницу; - товарни лист; - товарницу; - потврду о пријему пошиљке на превоз; - потврду о издавању робе; - главни билежник недостатка; - главни билежник вишка..
Интеграција				
Превоз путника и робе, Организација жељезничког саобраћаја, Основе предузетништва				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.). 				
Оцјењивање				

Оцјењивање ученика се врши према одредбама „Закона о средњем образовању и васпитању“ и „Правилника о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи“ објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“ бр.24/19. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.